

KRISLAI

Pas aidiečius.
"P pinigų ligoniai".
Reikėtų dar geriau.
Baisus apsilaidimas.
Gal pagelbėtų...
Kaltai patys kunigai.

Rašo A. Bimba

Tik jau nepamirškite ateinančių sekmadienį būti Kultūrinio Centro auditorijoje ir pamatyti operetę "Grigutį". Operetę pastatys mūsų šaukusis Aldo Choras.

Smagiai praleisime popietį ir paremsime aidiečius.

Viena veikia man rašo:
"Skaitau šios dienos Krislus, kur rašote, kaip vienas draugas gyvena labai skūpiškai ir susitaupe daug pinigų. Dabar rūpinasi, ką su jais daryti."

"Tokių žmonių yra ir pas mus. O kai nuvažiuoju į Floridą, dar daugiau tokių sutinku. Tai savo rūšies pinigų ligoniai. Dar dažnai užtinku ieskančius draugo bei draugės ieskavimui. Taip ir derasi: vot, aš turiu 50 tūkstančių dolerių, tai ir ji arba jis turi turėti tiek. O pabandyk iš jų gauti kokį dolerį spaudai paramos, tai dar iškolios, pasakys, kad per daug į akis lendi. Man dažnai tenka su jais susikirsti. Aš jų paklausiu: Ką manote daryti su tais pinigais? Juk senstate, jau mažiau bereikia valgyti, ir gerti nebegalima. Tai jie užpyksta, nenori nė kalbėtis."

"Aš manau, kad tuo klausimu reikėtų daugiau rašyti mūsų spaudoje. Reikėtų plačiau pagvilinti tą visą klausimą..."

Žinoma, Tarybų Lietuvoje ir visoje Tarybų Sąjungoje moterys yra padariusios milžinišką progresą. Štai Vilniaus Tiesa didžiuojasi: Tarybų Lietuvos 9 moterys yra Tarybų Sąjungos Aukščiausios Tarybos deputatės, o 62 moterys yra Lietuvos Aukščiausios Tarybos deputatės.

Gerai, džiugu, bet galėtų ir turėti būti dar geriau. Kol kas Lietuvos valdžios ir partijos aukštusiose organuose moterų tematika labai maža. Kur sekretorių, prezidiumo ir ministrų vietos? Kodėl ten moterys dar nefiguroja?

Kai kurie Lietuvos kolūkiai veikia ir gyvena puikiai. Bet yra ir baisiai apsilaidusių ir atsilikusių. Net sarmata apie juos skaityti. Štai Ignalinos rajono Čeniachovskio vardo kolūkyje "tvartuose ir prie tvartų guli trejų metų mėšlas" neišvežtas į laukus!

Kur partijos ir valdžios pareigūnai, kad leidžia tokiam apsilaidimui bujoti?

Gal ką pagelbėtų, jeigu mes, Amerikos lietuviai, tūkstančiais pasirašytume peticiją ir pasiųstume mūsų šalies ir Tarybų Sąjungos valdžioms. Tegū mūsų valdžia be jokios diskriminacijos išduoda pasportus norintiems važiuoti ir aplankyti Lietuvą, su teise laisvai atgal sugrįžti. O tegul Tarybų Sąjungos valdžia atidaro Lietuvos duris ir leidžia visus norinčius Lietuvą aplankyti.

M-CARRANO TARYBA JAU NUTRAUKĖ TYRINĖJIMUS

SVETURGIMIAMS PALANKUS TEISMO SPRENDIMAS

Sveturgimių gynimo komitetas pasveikino Aukščiausio teismo sprendimą apie nupilietinimus

New Yorkas. — Amerikos Sveturgimių gynimo komitetas pasveikino Aukščiausio teismo už nuosprendį, kad Teisingumo departamentas negali administratyviai nupilietinti sveturgimių, nebent afideivite įrodo pakankamas priežastis.

Aukščiausias teismas išnesė nuosprendį Ettore Zucco byloje. Teisingumo departamentas pradėjo prieš jį nupilietinimo akciją 1954 metais su kaltinimu, kad jis paslėpė faktą, kad priklauso Komunistų partijai, kai 1944 metais gavo Amerikos pilietybę.

Sveturgimių gynimo komiteto sekretorius Abner Greenas sako, kad Amerikoje nupilietinimo bylos užvestos prieš 60 sveturgimių po panašiais kaltinimais, kaip prieš Zuccą. Jis sakė, kad teismo nuosprendis yra laimėjimas jiems visiems, nors ne pilnas, kadangi dar neužtikrina, kad jie nebus nupilietinti. Bet valdžiai dabar bus žymiai sunkiau nupilietinimus praveisti, nes Aukščiausias teismas priklausymą Komunistų partijai pilietybės gavimo metu neskaito pakankamu pagrindu nupilietinimui.

Žiaurus marinų seržantas nusikalto būdamas girtas

Washingtonas. — Iškelta, kad kuomet marinų seržantas M. C. McKeon įsakė praeitą mėnesį savo naujokų kuopai nakties metu bristi per pelkes, jis buvo girtas. Kaip žinoma, šeši mariniai tuomet žuvo, pasikendo giliose pelkėse, iš kurių negalėjo išklampoti.

Seržantas McKeon, sakoma, vakarą prieš naktį buvo ištrauktas naminės (amerikietiškos) vodka.

McKeon dabar suimtas.

Steigiama tarptautinė sąjunga socializmo teorijos studijoms

Paryžius. — Britanijos kairiųjų darbiečių teoretikas profesoriaus G. D. H. Cole čia tarėsi su eile kairiųjų politikų ir įsteigė tarptautinę sąjungą socializmo teorijai ir problemoms studijuoti. Į tą sąjungą jau jama atstovai nuo Francūzijos socialistų, nuo Italijos

Nennio vadovaujamų kairiųjų socialistų, nuo Jugoslavijos Komunistų lygos ir nuo kelių kitų partijų.

Iš tos sąjungos politinio margumo kai kas daro išvadą, kad tai gali būti užuomazga naujo socialistinio internacionalo, į kurį įeity komunistinės ir socialistinės partijos.

Profesorius Cole sako, kad tarybiniai ir kiti komunistai mielai būtų priimti į tą teoretinio studijavimo sąjungą, jeigu jie to pageidautų.

Bostonas. — Buvęs Kongreso narys Thomas J. Lane, Mass. demokratas, nuteistas keturiems mėnesiams kalėjimo už suktybes taksų reikalavose.

Madridas. — Fašistinis Ispanijos teismas nuteisė vieneriems metams kalėjimo keturis studentus, kurie vadovavo anti-frankistiniams išstojimams.

Kunigams daug sveikiau, kai parapijonai su Biblijos skaitymu neužsiima.

Pirmosios Gegužės minėjimai pasauly

New Yorkas. — Vakardienos laidoje tilpo pirmieji pranešimai apie praeitus Pirmosios Gegužės minėjimus čia pat New Yorke, Berlyne, Maskvoje, Paryžiuje, Belgrade ir keliuose kituose pasaulio centruose. Dabar ateina daugiau žinių apie minėjimus skirtingose pasaulio dalyse.

Pusė milijono Pekine

Demonstracija Kinijos sostinėje Pekine buvo didžiausia išlaisvinto krašto istorijoje. Apie pusė milijono žmonių dalyvavo pačioje demonstracijoje ir apie milijonas su puse demonstraciją stebėjo. Mao Tse-tungas stebėjo demonstraciją iš platformos prie taip vadinamų Dangiškos taikos vartų. Demonstracijoje buvo delegacijų iš tolimiausių Kinijos sričių, iš autonominių tautinių grupių, kaip tai Sinkiangas, Tibetas, Mongolijos, Kinijos Tai sričių ir t. t.

Buvo daug užsienio delegacijų, įskaitant unijistus iš Australijos.

Fašistams nepasisekė

Idomus dalyką įvyko su Pirmosios Gegužės minėjimu Guatemaloje. Fašistinė Armaso valdžia surengė oficiališką tos šventės minėjimą. Keliolika tūkstančių darbo žmonių dalyvavo eisenoje po Armaso žmonių vadovybę. Bet tai buvo tik pradžia. Kuomet demonstracija suėjo į miesto centralinį parką ir valdžios žmonės bandė sakyti prakabas, jie buvo nušvilpti. Kur buvę kur nebuvę atsirado kairiečių vadai — komunistai, socialistai, nacionaliniai - revoliucinio fronto vadai ir kiti. Jie perėmė mitingą ir iš platformos sakė prakabas, kurias susirinkusieji sutiko audringais plojimais. Fašistų rengtas mitingas virto tikru Pirmosios Gegužės minėjimu.

Prezidentas vadovavo

Meksikoje, kur Pirmoji Gegužės yra oficiali šventė ir vis darbas ta dieną sustoja, pats prezidentas Cortines žengė demonstracijos priekakyje. Šimtai tūkstančių dalyvavo demonstracijoje ir tarp kitko buvo nešami šūkių už Meksikos ekonominę nepriklausomybę, tai yra, už nepasidavimą JAV hegemonijai.

50,000 žmonių demonstravo nedidelės Venezuelos sostinėje Caracas.

Prie Stalino paminklo

Vengrijos sostinėje Budapešte Pirmosios Gegužės demonstracija irgi buvo didesnė, negu praityje. Arti 300,000 žmonių joje dalyvavo, daug jų tautiniuose drabužiuose. Buvo nešami paveikslai pasaulinių ir pačių vengrų komunizmo vadų, tarp jų ir Bela Kuhnų, pirmųjų Vengrijos Sovietų vadovų.

Kaip praityje, taip ir šiuo kartą parado priėmimo tribūna buvo Stalino aikštėje, prie pat Stalino didžio paminklo. Tribūnoje radosi Rakošis ir kiti vadai.

(Maskvoje, sako pranešimai, vyravo Markso ir Lenino arba vieno Lenino paveikslai, bet demonstracijoje vietomis matėsi ir nešami Stalino paveikslai, nežūrint kritikos prieš jo klaidas).

Suėmimai Francūzijoje

Gal audringiausiai Pirmosios Gegužės diena praėjo Francūzijoje, kur policija pravedė masinius areštus ne tik Marselyje, kaip tai anksčiau buvo pranešta, bet Metzje, Tuluze ir pačiame Paryžiuje. Paryžiuje policija suėmė apie 2,500 alžyriečių ir juos laikė suimtus visą dieną policijos stotyse. Didžioji demonstracija miesto gatvėmis paskutinę valandą buvo uždrausta ir ji įvyko Bois de Vincennes didžiuliam parke į rytus nuo Paryžiaus.

Izraelyje ir Egipte

Daugumoje Artimųjų Rytų šalių Pirmosios Gegužės šventimas buvo uždraustas. Tik Egipte leidimas buvo duotas kelioms mitingams. Izraelyje ta diena oficiališkai švęsta. Niekas nedirbo, vyko demonstracijos ir mitingai, o Tel-Avive ir kolektyvinėse sodybose plevėsavu virš namų raudonos vėliavos.

Tel Avivas. — Izraelio kovos lėktuvai privertė nusileisti Egipto foto-žvalgybinį lėktuvą, kuris skrido virš Izraelio teritorijos. Patsirodė, kad tik vienas lėktuvas narys buvo egiptietis, o keturi olandai. Pats orlaivis irgi buvo olandų, bet Egipto samdytas tam tikslui.

Aukščiausio teismo nuosprendis privedė prie to; apklausinėjimai tapo nutraukti neribotam laikui

Washingtonas. — Taip vadinama Subversyvio veikimo kontrolės taryba (SACB), kitaip žinoma po McCarrano tarybos vardu, nutarė neribotam laikui nutraukti tyrinėjimus. Prie to privedė dieną anksčiau paskelbtas Aukščiausio teismo nuosprendis, kad SACB turi iš naujo svarstyti Komunistų partijos žės demonstracija irgi buvo didesnė, negu praityje. Arti 300,000 žmonių joje dalyvavo, daug jų tautiniuose drabužiuose. Buvo nešami paveikslai pasaulinių ir pačių vengrų komunizmo vadų, tarp jų ir Bela Kuhnų, pirmųjų Vengrijos Sovietų vadovų.

Kaip praityje, taip ir šiuo kartą parado priėmimo tribūna buvo Stalino aikštėje, prie pat Stalino didžio paminklo. Tribūnoje radosi Rakošis ir kiti vadai.

(Maskvoje, sako pranešimai, vyravo Markso ir Lenino arba vieno Lenino paveikslai, bet demonstracijoje vietomis matėsi ir nešami Stalino paveikslai, nežūrint kritikos prieš jo klaidas).

SACB buvo planavusi tyrinėti dar šešias organizacijas, bet dabar, kuomet nutarta tyrinėjimą-apklausinėjimą atidėti neribotam laikui, tos organizacijos tai skaito savo laimėjimu.

Wilsonas sako, kad Sovietai mus pralenkė su "H"-bomba

Washingtonas. — Apgynos reikalų sekretorius C. Wilsonas sako, kad Tarybų Sąjunga pralenkė Ameriką statyboje orlaivių, kurių gali nunešti vandenilines (H) bombas į bile pasaulio kraštą. Panašią nuomonę išreiškė ir Chruščiovas, kuomet jis lankėsi Britanijoje praėjus savaitę.

Tuo pačiu laiku mūsų strateginės aviacijos komandierius gen. LeMay sako, kad 1958 metais, vėliausiai 1960 m., Tarybų Sąjunga bus pralenkusi Ameriką ir tolimosios distancijos raketų gamyboje.

Wilsonas taipgi sakė, kad mes pagaminame kasmet apie penkis tarpkontinentinius B-52 jet-orlaivius, bet Sovietai pagamina "daugiau." Kiek daugiau, jis nepasakė.

VELIAUSIOS ŽINIOS

Alžyras. — Smarkūs mūšiai verda visoje Atlasų kalnų srityje. Per vieną dieną krito 200 alžyriečių ir francūzių.

Padukah, Ky. — Šiandien čia laidojamas buvęs vice-prezidentas ir senatorius Alben Barkley.

Londonas. — Stassenas sako, kad nemažai pažangos padaryta derybose apie nusiginklavimą.

Princeton, N. J. Buvęs Amerikos ambasadorius Maskvoje George F. Kennan sako, kad laikas baigti ragangaudystę kongresinėse komisijose, lojalumo apklausinėjimuose ir t. t. Kennan dabar yra New Jersey Stevensonso demokratų vadovas.

New Yorkas. — Septynių Smitho akto aukų byloje pirmu prokuratūros liudininku pašauktas jau gerai žinomas informėris ir apmokamas pareigūnas John Lautner.

Washingtonas. — Sekretorius Dulles išvyksta Pažiuon.

ORAS NEW YORKE
Gali būti lietas

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President V. KAZEL; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$8.00	Canada and Brazil, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$4.50	Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Queens Co.	\$9.00 per year	Foreign countries, per year	\$10.00
Queens Co.	\$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	\$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

70-OJI GEGUZĖS PIRMOJI

GEGUZĖS PIRMOJI — tarptautinė darbo žmonių šventė — praėjo. Milijonai žmonių ją šventė socialiniuose kraštuose, kur jau viešpatuoja pati laisvė, darbo žmonės. Kiti milijonai darbo žmonių šią šventę atžymėjo buržuaziniuose kraštuose eisenomis gatvėse, didžiuliais masiniais mingais salėse, bei miestų aikštėse; taipgi koncertais, spektakliais ir kitokiomis pramogomis.

Tačiau Amerikoje ši diena, palyginti, buvo atžymėta labai silpnai. Na, o Amerikoje ji gimė. Jau prieš 70 metų Amerikos darbininkai geguzės 1 d. pradėjo kovą už aštuonių valandų darbo dieną. Po trejeto metų, amerikiečiams pasiūlius, ši diena buvo paskelbta tarptautine darbininkų diena, švente, paaukota veiklai už taiką ir aštuonių valandų darbo dieną.

Kodėl gi Amerikoje Geguzės Pirmoji tapo paneigta? Vyriausiai dėl to, kad darbo unių vadovybė jos nepaiso, o nepaiso dėl pataikavimo kapitalistų-samdytojų klasei. Daug pačių darbo unių vadovų šiandien yra turtinigi, gauna algas tokias, kokias gauna daugelis kapitalistų, gyvena kapitalistiskai.

Iš kitos pusės veikia makartistai—amerikinio tipo fašistai. Jie deda didžiausias pastangas, kad Geguzės Pirmąją darbininkai nepasirodytų gatvėse su savo šūkiu. Makartistams padeda aukštoji katalikų dvasiškija, nepaisydama to, kad pats popiežius šiemet įsakė Geguzės Pirmąją Italijos katalikams švesti, minėti!

Miestų administracijos, bijodamos pasirodyti "raudonomis", atsisako net išduoti permitus darbininkams Geguzės Pirmąją turėti miestų gatvėse savo eisenas arba aikštėse masinius mingus.

Taip buvo šiame New York'e. Darbininkai, ryždamiesi paminėti Geguzės Pirmąją, negavo leidimo susirinkti į Union Aikštę. Jie turėjo tenkintis atlaikymu masinio mitingo balandžio 30 d.—Geguzės Pirmosios išvakarėse.

Mitingas įvyko, jis buvo didelis, entuziastiškas. Jame buvo iškelti šūkiu, liečią gyvuosius darbo žmonių reikalus. Jame buvo pasakyta karštų, svarbių kalbų, buvo pateikta graži meninė programa. Viskas atlikta kultūriškai, gražiai, kaip turi būti.

Nepaisant visokių restrikcijų, kaip New York'o, taip ir visos Amerikos darbo žmonės gerai žino, kad šite varžtai, kuriuos jiems taiko valdančioji klasė, anksčiau ar vėliau turės sutrukti ir jie vėl galės tradiciniai išėiti laisvai į miestų gatves su savo šūkiu Geguzės Pirmąją.

PRASIDĖJO

PRAĖJUSI PIRMADIENI federaliame teisme New York'e prasidėjo "tikrasis teismas" septynių komunistų vadovų, kurių priešakyje stovi Aleksandras Trahtenbergas ir George Blake Charney. Sakome, prasidėjo "tikrasis teismas" dėl to, kad tik pirmadienį teisiųjų gynėjai ir valdžios prokuroras pradėjo kalbas džiūrei. O po jų seks valdžios liudininkų padavimai.

Teisiamuosius gina žymūs advokatai. Jie pasakė džiūrei, kad valdžia bandys išstatyti prieš teisiamuosius eilę melagių, vadinamų "ekspertais", ir norės, kad džiūrei jais tikėtų! Advokatai sakė, kad valdžia cituos kai kuriuos Markso ir Lenino veikalus, sakydami, būk tai esanti konspiracija, bet tuos veikalus kiekvienas žmogus gali gauti New York'o miesto knygynuose nusipirkti ir skaityti!

Valdžios prokuroras pažymėjo džiūrės nariams, kad jie, kai šis teismas baigsis, jau bus gerai suprātė komunizmą. Advokatai tai užgincijo, sakydami, kad valdžia nenori, kad bet kas suprastu marksistinį-leninistinį mokslą; ji pakis džiūrimenams tik kai kurias iš tų veikalų ištraukas, kurios tik klaidins džiūrimenus.

Kaip ten bebūtų, teismas žada būti ilgas. Na, o teisiameji yra biedni žmonės, pinigų neturi. Todėl jie prašo, kad visuomenė stotų jiems talkon, kad padėtų gintis.

ALBEN W. BARKLEY

SAKYDAMAS PRAKALBĄ Virginijos studentams, senatorius Alben W. Barkley (iš Kentucky valstijos) krito ir mirė. Širdies smūgis jį parbloškė.

Jis buvo 78 metų amžiaus. Jo palaikai pašarvoti Washington'e, kur velionis praleido daug metų,—per eilę metų Kongrese, ketverius metus vice-prezidento kėdėje, o vėliau ir vėl Kongrese, senatoriumi,—o palaidoti Kentucky valstijoje.

Alben W. Barkley buvo "senoviškas liberalas." Juo pasitikėjo ir prezidentas Rooseveltas, kurį senatorius visuomet palaikė.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

PAVOGĖ J. BASANA- ČIAUS BIUSTĄ

Chicagos Sandaroje skaitome:

"Clevelando miesto policija dabar bando susekti vagis, kurie išsigabeno bronzinę Dr. Jono Basanavičiaus stovylą, pastatytą Lietuvių Darželyje, esančiam viename miesto parkų. Panaši vagystė buvo atlikta ir dviejų kitų tautybių darželiuose. Spėjama, jog tai buvo padaryta pasipelnymo tikslais.

"Tas Dr. Jono Basanavičiaus biustas buvo atgabentas iš Lietuvos 1933 metais."

Bronza (varis) — brangus metalas. Veikiausia vagys gaus už tą biustą nemažai dolerių.

Kalbėsime vienaip ar kitaip, bet vogimas iš parkų biustų, žalojimas pavinklių yra bjaurus darbas!

KAS BUS NAUJAJAME DANGUJE?

Viename laikraštyje "Sv. rašto tyrinėtojai" skelbia tokią žinią:

"Naujajame danguje ir naujojoje žemėje" įvyks suvažiavimai Abraomo Dievo pažadėjimui Abraomui, kuriais buvo pasakyta, kad per jo sėklą (ainiją) bus palaimintos visos žemės giminės..."

Na, tai ko daugiau ir be-reikia! Bus naujis dangus, nauja žemė. O per Abraomo sėklą bus palaimintos visos žemės giminės: mėnu-lis, marsas, etc., etc. Tai bus gražu! Bet mes norė-tume žinoti, kada "Sv. rašto tyrinėtojai" įsteigs naują dangų, naują žemę?!

ISLEISTI KR. DONELAIČIO RANKRAŠČIAI DI- DŽIULĖJE KNYGOJE

A. Sešelgis Vilniaus "Tiesoje" rašo:

"Nesenai išėjo iš spaudos LTSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto parengtas lietuvių literatūros klasiko Kristijono Donelaičio rankraščių fotografovinis leidinys. Prof. K. Korsako pratarinėje suteikiamos pagrindinės istorinės žinios apie K. Donelaičio rankraščius. Leidinio pabaigoje duodami filologijos mokslų kandidato L. Gineičio teksto paaiškinimai.

"Mūsų laikus pasiekė tik-tai dalis K. Donelaičio rankraščių. Jo pasakėčių autografo visiška nėra išlikę, o poemos "Metai" išsaugotos dvi pirmosios dalys: "Pavasario linksmybės" ir "Vasaros darbai".

Kitos dvi poemos dalys — "Rudens gėrybės" ir "Ziemos rūpesčiai"—dingo 1812 metų kare. Be to, yra išlikę poemos fragmentas "Fortsetzung" ("Tęsinys") ir du K. Donelaičio laiška.

"Tokiū būdu literatūrinis K. Donelaičio palikimas betarpiškai yra pažįstamas tikrai iš čia pamintų autografo. Likusioji jo kūrybos dalis mums yra žinoma iš anksčiau išspausdintų leidinių.

"Iki antrojo pasaulinio karo K. Donelaičio rankraščiai buvo laikomi Rytų Prūsijos archyvuose, o dabartinio metu yra saugomi LTSR Mokslų akademijos Centrinės bibliotekos Rankraščių skyriuje.

"K. Donelaičio rankraščiai, kaip unikalnis mūsų literatūros dokumentas, negalėjo būti lengvai preina-

mi eliniam skaitytojui. Tiktai dabar, paskelbus juos atskiru leidiniu, plačiausioms skaitytojų ma-sėms yra sudarytos visos sąlygos pažinti K. Donelaičio kūrybą iš pirmųjų šaltinių. K. Donelaičio rankraščių išleidimas fotografiniu būdu yra rimtas indėlis į lietuvių literatūrinio palikimo publikavimo darbą. Tai pirmas šios rūšies darbas mūsų leidyklų leidybini-je praktikoje.

"K. Donelaičio rankraščių tekstas yra gerai išsilaikęs, aiškus ir lengvai išskaitomas. Natūralaus dydžio fotokopijos ryškiai atspindi originalą su visomis jam būdingomis ypatybėmis."

APIE AMERIKINĘ SPAUDĄ

Mes buvome "pražiūrėję" Amerikos laikraščių Asociacijos suvažiavimą, jo išsamiau nekomentuavome. Tatai atliko Vilnis. Mes čia paduosime Chicagos lietuvių dienraščio straipsnio tuo klausimu dalį. Vilnis rašo:

"Amerikos Laikraščių Lei-dėjų Asociacijos 70-tame suvažiavime, New York'e, daug kalbama apie sunkias laikraščių problemas. Daugiau 1.200 leidėjų ir redak-torių svarsto dvi ypač svar-bias problemas:

"Viena, didelis brangu-mas laikraščių reikmenų labai ap sunkino laikraščius.

"Antra, iš valdžios pusės daromi sunkumai. Valdžia slepia tikras žinias apie savo veikimą, santykiavimą su kitais. Šiuo tarpu dargi vedamos atakos ant laik-raščių po priedanga me-džiojimo komunistų redak-cijose. Sen. Eastland kom-isisija, neva įsiekdama kom-unistų, faktinai atakuoja tuos laikraščius, kurie pa-rodo neprielankumo ar-šiams reakcininkams, slo-pinantems laisvę.

"Richard Slocum, asoci-acijos prezidentas, sakė, Eastland komisijos tyrinė-jimas yra puldinėjimas laik-raščių.

"Jis taipgi sakė, kad ata-kos ant 'Daily Workerio' ne-va už nemokėjimą taksu ne-galima lengvai praleisti. Tas žingsnis yra aiškus pa-simojimas ant spaudos lai-svės, pasimojimas užsmaug-ti laikraštį, kuris yra opo-zicijoj valdžiai.

"Tokis puolimas galimas prieš bile laikraštį. Val-džia lengvai gali rasti ko-kią techninę priekabę ir puldinėti sau nepatinkamą laikraštį, jei tas nebus su-laikyta.

"Taigi, ir stambiųjų laik-raščių leidėjai ir redakto-riai jaučia didelius sunku-mus. Bet kur kas sunkiau mažesniems, ypač darbo žmonių laikraščiams. Tas pats brangumas dar sun-kiau ant jų gula.

"Puldinėjimai iš valdžios pusės darbo žmonių laik-raščių yra didesni. Retai kuris jų laikraščių yra ne-nukentėjęs tai redaktorių, administratorių persekioji-mu—deportavimais, nupi-lietinimais ir tam panašiai.

"Vilnius' redakcinio šta-bo du nariai persekiojami—Andrulis ir Prūseika. Tas pats su kitais kairiųjų laik-raščiais.

"Brangumas visokių reik-menų darbo žmonių laik-raščius labiau slegia; negu stambiųjų komercinius laik-raščius, kurie naudojami

Dr. S. Matulaičio laidotuvės Vilniuje

Kaip žinia, š. m. balandžio mėn. 10 d. Vilniuje mirė vienas seniausiųjų (o gal pats seniausias) Lietuvos darbininkų judėjimo dalyvis, kovotojas, rašytojas ir mokslininkas Dr. Stasys Matulaitis, sulaukęs 90 metų amžiaus. Lietuvos žinių agentūra Elta praneša apie velionio Dr. S. Matulaičio laidotuves. Mes tai čia paduodame mūsų skaityto-jams.—*Laisvės Red.*)

Šimtai vilniečių atėjo į Lietuvos Tarybių dailininkų sąjungos salę atsi-sveikinti su vienu seniausių Lietuvos darbininkų judėji-mo dalyvių, įžymiu lietuvių tautos istorijos tyrinėtoju, istorijos mokslų daktaru Stasiu Matulaičiu.

Prie karsto su S. Matulaičio palaikais stovi pasku-tinieji garbės sargyboje seni revoliucinio sąjūdžio Lietuvoje dalyviai Gaška, Junčus - Kučinskas, Pušinis, Stimbursys.

...16 val. 30 min. karsta-s su velionio palaikais iš-nešamas iš salės. Stasj Matulaičių lydi į paskutinę ko-lonę jo giminės, mokslininkai, rašytojai, meno darbuotojai, studentai, visuomeninių organizacijų atstovai. Gedulo eiseną artėja prie Antakalnio kapinių.

Prie kapo gedulo mtinga, skirtą Stasio Matulaičio at-minimui pagerbti, atidaro Gaška. Žodis suteikiamas Lietuvos KP Centro Komiteto Partijos istorijos insti-tuto direktoriui Šarmaičiui.

—Šiandien, — sako Šarmaitis, — mes atsisveikina-me su Stasiu Matulaičiu — Lietuvos revoliucinio darbininkų judėjimo seniausiuo-ju veikėju, įžymiu lietuvių tautos istorijos tyrinėtoju.

Kalbėtojas pažymi, kad S. Matulaitis dar praėjusio šimtmečio 90-aisiais metais buvo pirmųjų lietuvių naci-onalinio išsivadavimo ju-dėjimo dalyvių tarpe supra-to, kad nacionalinis išsiva-davimas neįmanomas be so-cialinio išsivadavimo, ne-nuvertus carizmo, kad išsi- vadavimą galima pasiekti tik vadovaujant darbinin-kių klasei ir jos marksistinei partijai.

1918 metų rudenį S. Ma-

lulaitis dalyvavo organizuo-jant Lietuvos Komunistų partiją, kovojo dėl Tarybų valdžios gimtajame krašte. Nugalėjus Lietuvoje kontrrevoliucijai, S. Matulai-tis tęsė revoliucinę veik-lą.

1945 metais grįžęs į Vil-nių, S. Matulaitis dirbo mokslinį darbą Lietuvos Mokslų akademijos Istori-jos institute ir paskutinius savo gyvenimo metus buvo personalinis pensininkas.

Tarybų Lietuvos darbo žmonės S. Matulaičio asme-nyje neteko vieno iš senia-usių kovotojų už darbo žmo-nių interesus, rūpestingo lietuvių tautos istorijos ty-rinėtojo-mokslininko, publi-cisto ir rašytojo-kritiko.

Atsisveikinimo žodį taria Lietuvos TSR Mokslų aka-demijos atstovas Jurginis. —Stasys Matulaitis,—sako jis,— buvo pirmasis Lietuvos istorikas, stenge-sis rašyti savo tautos liau-dies istoriją, o ne didžiųjų kunigaikščių ir valdovų istoriją, kurią rašė jo pirm-takai.

Po to kalbą pasakė buvęs Marijampolės realinės mo-kyklos, kurioje S. Matulai-tis mokytojavo, mokinys Bulota. Jis kalbėjo apie tai, kad daktaras Matulaitis skiepijo istorijos supratimą.

Gedulo mitinge kalbėjęs Lietuvos TSR Mokslų aka-demijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinis bendradarbis Pranskus pažymėjo, kad Stasys Ma-tulaitis savo literatūrine veikla inėšė nemažą indelį propaguojant materializmą, kuriant praėjusio šimtmečio pabaigos lietuvių demokra-tinę-realistinę kritiką.

Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universite-to profesorių, dėstytojų ir studentų vardu atsisveikini-mo žodį tarė filosofijos mokslų kandidatas Meš-kauskas ir studentas Rūtė.

Aidi gedulo maršo garsai. Ant kapo padedami vaini-kai nuo velionio gimiinių, nuo Lietuvos TSR Mokslų akademijos, Lietuvos KP CK Partijos istorijos insti-tuto, Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universi-teto, Rašytojų sąjūngos, miesto vykdomojo komiteto ir kitų kolektyvų.

Darbininkų Sveikata

Dr. J. J. Kaškiaučius, M. D.

Žagsėjimas paeina nuo spasmingo diafragmos (dangos, uždangų) trūkčiojimo. Jei tik procečiai kam užena ir greit pereina, tai nereikšminga. Tačiau žagsėjimas kartais už-sitęsias ir ištisais mėnesiais ir pasidaro pavojingas gyvasčiai. Reikia jį kaip nors greičiau sustabdyti, o sustabdyti dažnai esti labai sunku, nežiūrint visokių vaistų ir priemonių. Pastaraisiais laikais chlorproma-zinas išgydė daugelį itin atsparių žagsėjimo nuotykių. "Chlorpromazine" pa-prastai vartojamas, kaip paminamas ir migdomas vaistas. Jis žemina kūno temperatūrą, suramina protinį susijaudinimą, mažina

brangiai apmokamais skel-bimais.

"Vilnius' bendrovės dailininkų suvažiavimas, gegu-zės 6, turės šias problemas svarstyti."

brangiai apmokamais skel-bimais.

"Vilnius' bendrovės dailininkų suvažiavimas, gegu-zės 6, turės šias problemas svarstyti."

Iš laišku redakcijai

Massachusetts Moterų Są-ryšio Konferencija įstoja į Laisvės prietelių fondą su \$25.00, ir vienbalsiai nutaria, kad Laisvės redakcijai neleistų toliau tokiu ginčiu, kaip Miko Detroitiečio su Nekantrum (kalbos reikale).

Moterų Sąryšio išdininke

Nelle Grybienė

Redakcijos Atsakymai

Mūsų skaitytojai smar-kiai supyko, kam mes tapli-nome ilgus polemiknius Miko Detroitiečio ir Nekantraus straipsnius lietu-vių kalbos klausimais. Mes nutarėme atleisti tokių straipsnių laikraštini nedė-ti, kadangi jie skaityto-jams, atrodo, jau padoda.

Bet štai, dabar gauname tuo pačiu klausimu neil-gus fejletonus — jų turime du: vienas parašyta D. V., o kitas—"Miko drango Či-gonačio." Fejletonų rašytojai pašiepė polemizuoto-ju. Mums gi atrodo, kad tokių dalykų pašiepti ne-reikėtų. Antra, jei mes pra-dėsimė dėti fejletonus apie polemiką, kuri jau užbaig-ta, tai pradėsimė naują po-lemiką, kurios skaitytojai nenori. Dėl to, atsiprašy-dami abiejų rašytojų, mes jų fejletonų laikraštini ne-dedame.

ZINIOS IS LIETUVOS

Auga kolūkinės gyvenvietės

RADVILISKIS. Auga ir gra-žėja Karolio Požėlos vardo kolūkių gyvenvietė. Gyvena-muosius namus čia jau pasi-statė kolūkiečiai F. Bagdonas, M. Remeika, V. Baknys ir ki-ti. Šiuo metu gyvenvietėje ky-la dar 6 kolūkiečių gyvena-mieji namai. Juos statosi kolū-kiečiai Škindaragas, Karanaus-kas, Synušas ir kiti.

R. Eiva

RASEINIAI. Sparčiai auga "Naujo kelio" kolūkių gyven-vietė. Joje gyvena 10 kolū-kiečių seimų. Naujus namus čia statosi artelės nariai Prana-itis, Karmazinis ir kiti. Šiais metais naujoje gyven-vietėje įsikurs apie 60 kolū-kiečių seimų.

C. Kalenda

Pradedančiųjų literatų vakaras

ROKISKIS. Prie rajono lai-kraščio "Po Spalio vėliava" redakcijos veikiantis literatų brevis suruošė susitikimo su kitų rajonų pradedančiais rašytojais vakarą. Savo nau-jus kūrinius jame skaitė Bir-žų, Pakruojo, Joniškėlio ir Rokiškio jaunieji prozininkai bei poetai. V. Ragelis

Siaulių dramos teatro pastrolės

Siaulių dramos teatras jo-niškiesiems parodė Ošanino ir Uspenskaivos 4 veiksmų pjesę "Tavo asmeninis reikalas" Spektakli žiūrėjo apie 250 žmonių. S. Cerkauskas

KAUNAS. Muzikinio dra-mos teatro dramos trupė ruc-šia K. Trenionio pjesės "Liu-bov Jarovaja" pastatymą. Veikalą režisuoja trupės vyr. režisierius H. Vancevičius, de-koracijos dailininko J. Jan-kaus. P. Darius

SILOLO \$100,000

Colgate - Palmolive kompa-nija siūlo paaukoti United States Olympic komitetui \$100,000. Komitetas siekia sukelti \$750,000, kad suteikti paramos sportininkams, no-rintiems dalyvauti pasaulinėje olimpiadoje. Svarbiausia, ži-noma, tokia auka kompanija nori pagarsinti savo biznį.

MONTREAL, CANADA

Teismas nubaudė policijos viršininką

Policijos moralio skyriaus buvęs viršininkas Armand Courval teismo liko nubautas praleisti vieną dieną kalėjime ir užsimokėti \$500 pabaudos už tariama neteisinga priesaiką. Byla kilo prieš jį iš to, kad laike pirmiau įvykusios jo bylos su laikraštiniuku ir buvusiu Kvebeko ceuzūros nariu Jacques Sauriol, būk jis prisiekęs neteisimai, užginčydamas, kad jis prieš desimtis metų, vadovaudamas policijos moralybės skyrių, duodavo įsakymą de-fektyvams atlikti nemoralybės aktus, tyrinėjant paleistuvysčių namus. Keli detektyvai liūdiu teisme prieš savo buvusį viršininką, kad jis davęs tokius įsakymus.

Courval advokatai tuojau pranešė, kad byla bus apeliuota. Tuo tarpu pats Courval kol byla pasibaigė, neto pareigų suspenduotas.

Kur eina Kvebeko turtai ir koks pelnas už juos

Kaip žinia, šiuo laiku Kanadoje plačiai diskutuojama parlamente, laikraščiuose ir žmonių gatvėse apie Amerikos įvesdinimus kapitalo Kanadoje. Kvebeko provincijoje ypatingai ekonomija susikaupusi Amerikos trustų rankose. Tik pažūrėjime, kas tuo pelnosi?

1954 metais Kvebeko provincijoje mineralinė produkcija siekė \$272,000,000, bet iš to provincija turėjo pajamų tik tris ketvirtadalius milijono dolerių.

1954 m. medžio ir popieriaus produkcija išliko iki \$511,000,000 vertybės, bet iš to provincija tegavo pajamų \$88,000,000.

Vien tik trys didelės privačios kompanijos išsireikalažo vandens teisių, kurios pamina elektrikinės jėgos už \$106,000,000 vertės kas metai. Už šias teises jos tesumoka į provincijos išdą tik \$5,000,000.

Kas metai iš Kvebeko į Jungtines Valstijas išeina apie

desimtis milijonų tonų geležies rūdos. Ši rūda verta \$80,000,000. Viskas ką provincija už tai gauna, tai \$100,000! Vargiai 2,000 Kvebeko darbininkų sandoma iškasimui šios rūdos, kuomet mažiausiai 60,000 Amerikos darbininkų sandoma J. V. perdirbimui tos rūdos į užbaigtą geležį ir plieną.

Ne veltui todėl Darbo-Progressivė partija, artėjant Kvebeko provincijos seimelio rinkimams, kurie įvyks birželio 20 d., statydama savo 40 kandidatų, šaukia Kvebeko žmones pakelti balsą prieš senąsias, National Union ir Liberalų partijas, kad sulaukyti Kvebeko turtų plaukimą į Jungtines Amerikos Valstijas, kurių privatiški pelnagrobiai pelnosi milijonais dolerių, o Kvebeko provincijos žmonėms veik nieko ar labai mažai kas telieka.

Puikus ir smagus Pašalpinės Draugijos buvo parengimas

Didžioji Montreale Lietuvių Sūny ir Dukterų Pašalpinės Draugija, balandžio 21 d., Verduno veteranų salėje turėjo savo metinį parengimą-vakariene. Tenka pripažinti, kad vakariene buvo labai puiki. Ačiū darbščios valdybos ir kitų narių pasidarbavimui, vakariene buvo skaitlinga publika. Darbščios šeiminiškės gerai pavaišino svečius ir viešias skaniu maistu, o šeiminiškai — gėrimais.

Nuotaika visą vakarą vyravo kuo puikiausia. Pašnekėsi, lietuviškos dainos skambėjo tikrai lietuviškoj dvasioj. O kas mylėjo — ir mylinčių buvo daug — prie smagios Mr. Surdausko muzikos linksmi pasišoko.

Ši vakariene, reikia manyti, ne tik davė progos Montreale ir apylinkės lietuviams linksmi laiką praleisti, bet kartu ir pašalpinei draugijai gražios ekonominės paramos.

Serga

Pranas Nakas, paslydęs nuo laiptų, susižeidė koją taip, kad gydytojas turėjo net kelis susiuvimus padaryti. Ligonis gydosi namuose. J.—

New Jersey naujienos

Nors suvėluotai, bet reikia pastebėti, kad LDS Apskrieties bendrai su Elizabetho ir Lindeno kuopomis parengimas - vakariene, kuri įvyko 14-ą balandžio, pasisekė vidutiniškai. Svečių nebuvo tiek, kiek buvo tikėtasi, bet pelno telieka.

Elizabetho vietinių turėjo būti daugiau, bet jie pasivėluojo laiką praleisti namie. Programos, apart kalbų, kitos nebuvo. Stalai buvo papuosti gėlimis. Jas aukojo Webers Florists — ant kelio 22 Springfield, N. J., — kur dirba lietuvis Ch. Yanushis.

Reikalui prisijėmus, kreipkielės prie jo, jisai jums patar-naus.

Tarpe lietuvių

Senos kartos lietuvių tarpe linksmų ir nelinksmų žinių teko surinkti. Užkūrenenė, lindenietė, po vyro mirties buvo rimtai susirgusi. Jos gyvenimo draugas buvo rimtų minčių žmogus, visada ėjo su pažanga. Jo staigi mirtis daugelį nustebino. Ji rado mirusį is nakties lovoje. Reiškia, širdies smūgis pakirto jo gyvybę. Užuojauta jo likusiai našle!

Draugai žukauskai, ilgamečiai Newark'o veikėjai, kurie gyveno Union, N. J., ir turėjo nuosavą namą, jį pardavė. Nusipirko namelį Point Pleasant, N. J., prie jūrų. Reiškia, LDS 14-tos kuopos eilės padidėję, o Newark'o kuopa darbščia šeima praras. Mat K. žukauskienė buvo ilgametė LDS 8-tos kuopos finansų raštininkė.

Draugai žukauskai padarė tai sveikatos smetimais. Draugas žukauskas jau pensjonierius.

Teko susitikti ir pasikalbėti su Kunieku iš Newark, N. J. Drg. Kunickas turi sunkumų su regėjimu. Jo akys jam nebetarnauja taip, kaip turėtų tarnauti. Jisai perėitą žiemą paslydo gatvėje ir koją užsigavo. Jisai sako, kad koja gyja, bet su akimis nelabai kas. Linkime Kuniekui greitai ir pilnai pasveikti.

Draugo Maziliausko, bayoniečio, sveikata pablogėjo. Sakoma, gal turės eiti į ligoninę, o gal jau išėjo. Maziliauskas su sveikata visada per ilgą laiką nusiskundė.

Drg. Skipario, irgi bayoniečio, jau ir LDS kuopos susirinkimuose nesimatoma. Sakoma, nekaip su sveikata.

Linkime jiem ligas pergalei ir vėl būti sveikųjų tarpe. Draugas M. Sabaliauskas LDS 133-čios kuopos narys Jersey City, N. J., randasi St. Marys ligoninėje, Hoboken, N. J.

Butkus, irgi iš Jersey City, jau nuo seniai randasi Medical Centre ligoninėje.

Draugė O. Kačergienė, po operacijos ir išbuvus ilgoką laiką ligoninėje, nesijaučia gerai. Lanko ligoninę, gydytoja. Ligos priežasties nesusiranda, bet, sakoma, rimto pavojaus nėra.

Petras Jasaitis nesijaučia gerai. Daktaras uždraudė bent kokį darbą dirbti.

Balandžio 29 d. savo namuose drg. Čurlienė suruošė šaunų pobūvį, kad atžymėjus savo 50 metų gimtadienį. Svečių buvo gražus būrys netik iš Elizabetho, bet ir iš apylinkės. Susirinkę svečiai linksminosi iki vėlaus vakaro; tarpe dainų buvo ir gražių linkėjimų draugei Čurlienei.

Draugė Čurlienė yra mūsų gero veikėjo draugo Čurlio žmona. Apie K. Čurlį kalbėti daug nėra reikalo, nes jo darbai patys už save kalba, bet draugė Čurlienė irgi dalyvauja kiekviename pažangiųjų sambūryje. Ji jau turi vedusią dukterį ir yra "grand ma". Jie dar auklėja vieną jaunų metų dukrelę, kurią matome kiekviename parengime su tėvais esant. Pobūvis buvo smagus, gražus

ir įvairus valgiais ir įvairiais gėrimais. Susirinkę svečiai sunėšė ir gimtadienio progą dovanų.

Ir varde visų svečių tariame draugams Čurliams ačiū už vaišes, draugiškumą ir linkime jai sulaukti šimtinio gimtadienio!

Pilietis

iš Lietuvos

Virs 10 milijonų knygų!

VILNIUS. Šiomis dienomis Lietuvos TSR Knygų rūmų spaudinių statistikos sektoriuje buvo baigta daryti 1955 metų respublikos spaudos priklausijos statistika. Knygų leidimas kasmet didėja: 1950 m. buvo išleista 1073, o 1955 m. — jau 1851 knyga. 1945 metais tiražas siekė 3.2 1950 m. — 8.1, o 1955 m. jau prašoko 10.4 milijono egzempliorių.

Praėjusiais metais žymiai daugiau pasirodė knygų švietimo, sveikatos apsaugos bei fizinės kultūros klausimais. Ypač padidėjo literatūros lei-

PENKERI METAI NETEKUS SŪNAUS LEONARDAS SMALSTIS

Gegužės 6-ą suėjo penkeri metai, kai žuvo Kanadoje, Matinenda ežero srity, Leonardas Smaltis, sūnus Petro ir Veros Smalsčių.

Leonardas buvo baigęs mokslą Wayne Universite, tapęs inžinieriumi. Dirbo Chryslerio korporacijai. Netekė to malonaus jaunuolio, liūdi tėvai, sesuo Anna, švogerių daktaras F. Heldt, anūkais Riekys ir Geff, ir visi, kurie jį pažinojo, gėrbė ir mylėjo.

Motina, poetė A. Dagilį sekant, taria:

Dažnai noriu aš nusikristi,
Kad pas tave atsidurt,

Dar kartą tave išvysti,
Kad mūs praeitį atkurt.
Kai svajonės mane kėlė

dimas žemės ūkio klausimais. Pagausėjo originalio grožinės literatūros lietuvių kalba. Per metus išėjo 78 įvairaus žanro knygos 874,100 egzempliorių tiražu, 270,000 egzempliorių daugiau, negu 1954 metais. Praėjusieji metai grožinėje literatūroje buvo pažymėtini rašytojų raštų rinkinių leidimu. Išleista Lazdynų Pelėdos raštų 7 tomai, J. Marcinkevičiaus ir A. Venclovos raštų tritomia. Baigti leisti A. Venclovo 7 tomų raštai, o taip pat J. Biliūno dvitomis ir T. Tilyčio raštų tritomis. Knygynuose pasirodė pažangaus Amerikos lietuvių rašytojo R. Mizaros romanai "Kelias į laimę", "Povilas Jurka" ir "Mortos Vilkenės divorsas". Iš rusų literatūros pažymėtinai M. Gorkio raštų 11 tomų, o taip pat A. Puškino raštų 5 tomų išleidimas. Daug išleista užsienio rašytojų knygų.

1955 m. respublikoje buvo leidžiamas 121 laikraštis, kurių metinis tiražas viršijo 128.5 milijono egzempliorių. Žurnalai, teštiniai leidiniai ir biuletiniai išėjo 41 pavadinimu, 3.2 milijono egzempliorių

tiražu. Bendras perodinių leidinių tiražas pralenkia 1954 metus beveik 6.5 milijono egzempliorių.

A. Madeikis
Bibliografas-statistas

Jei Tamata dar neprenumeruoti dienraštį Laisvė, tu tuojau užsisakykite. Jis kasdien atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

OPERETĖ

'Grigutis'

Penkių Aktų

VAIDINS BROOKLYNO AIDO CHORAS

Vadovybėje MILDRED STENSLER ir JONO JUSKOS
FRANK BALEVICIUS-BALWOOD, akompanistas

Aido Choras Gastroliuos šiose Vietose:

Brooklyn, N. Y.

Ivyks Sekmadienį
Gegužės 6 May
Pradžia 3:30 v. popiet

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Worcester, Mass.

Ivyks šeštadienį
Gegužės 19 May
Prasidės 7:30 v. vakare

LIETUVIŲ SALEJE

29 Endicott Street, Worcester, Mass.

Operetėje "Grigutis" yra visko, ko tik galima tikėtis veikale. Operetėje aidės 20 dainų, visokių dainų: solistams, duetams, moterų, vyrų ir mišriems chorams. Randasi jaudinančios dramos ir lyg ašarų prajuokinančių momentų. Giliančiai pašiepia kai kurias žmonių silpnības.

Dienraščio Laisvės Paramai

PIKNIKAI

Prašome turėti mintyje daktis ir išanksto rengtis juose dalyvauti. Tai puikiaus vasaros metu pasilinksminimai.

Baltimore, Md.

Birželio 10 June

Slovak National Home Park
6526 Holabird Avenue

Šauni Dainų Programa

Brockton-Montello, Mass.

Liepos 1 July

Liet. Taut. Namų Parke

Tai visos Bostono Apylinkės Piknikas

Brooklyno Apylinkė

Liepos 1 July

National Home & Park

65-13 38th Ave.

Woodside, L. I.

Laisvės Metinis Piknikas

Prašome kolonijų veikėjų pranešti kur daugiau yra rengiama piknikų ar kitokių pramogų Laisvės paramai, norime paskelbti šioje vietoje.

CHICAGOS ŽINIOS

Is LDS 2-ros Apskritis Komiteto susirinkimo

LDS 2-ros Apskritis komiteto susirinkimas, laikytas bal. 25 d., Mildos svetainėje, praėjo draugiškoje ir budingoje nuotaikoje. Pirm. Geo. Montvila raportavo, kad bendras apskričių piknikas įvyks liepos 29 d. Dan Ryan Woods parke.

Nutarta gavimui naujų narių palengvinti atspausdinti informacijų kortelių nušvietimui, kad LDS apsidraudimas ir šalpa atsieina pigiau, kaip didžioje apdraudos kompanijose. Tuomi LDS veikėjams ir nariams žymiai palengvins naujų narių verbuotėje.

Pasisakyta vienbalsiai rami LDS 2-ros apskritis kuopas visais būdais stengtis pasiųsti delegatus į LDS 12-tą Seima, kuris atsibus liepos 9, 10 ir 11 dienomis, Worcester, Mass. Padengimui delegatų išų rengti parengimus - išvažiavimus arba dviem kuopom susidėti pasiuntimui delegato.

Apskr. Koresp.

Ginčai dėl ligoninės

Cok apskritis taryboje cina smarkūs ginčai dėl siulo plano statyti naują 10-ties aukštų pastatą (ligoninę) dėlei 700 ligonių ir kita pastatą — kliniką, kuris galėtų aptarnauti nuo 500,000 iki 750,000 ligonių per metus. Tokis klinikas būtų du kart didesnis už didžiausį kliniką New Yorko mieste.

3 pusk. Laisvė (Liberty), Ketvirt., Gegužės (May) 3, 1956

SIU SEZONU PO STOGU PASKUTINIS POKILIS SO. BOSTONE

Rengia L.L.D. 2-ros Kuopos Moterų Skyrjus

Ivyks Sekmadienį

Gegužės 6 May

Pradžia 4-tą valandą popiet

318 Broadway, So. Boston, Mass.

Kviečiame visus atsilankyti. Kiekvienas būsite skančiai pavaišintas, suvilgti nebus. Po vaišių seks graži programa ir vienas iš netolimos apylinkės svečias pasakys prakalbą Laisvės reikaluose ir kodėl Laisvei reikalinga finansinė parama.

Rengėjai

Detroit, Mich.

Sylvia Porter, viena iš geriausių reporterių ekonomijos reikalais, lankėsi Detroite, studijuodama padėtį tarp vietos gyventojų. Ji parašė apie vieną bedarbi, kuris paleistas nuo darbo jau nuo sausio 28 d., dirbęs Chrysler.

—R. E. H. yra 26 metų. Jis turi moterį, kuri tikisi sulaukti pirmą kūdikį spalio mėnesyje. Turi 1955 metų forda, už kurį yra padaręs sutartį mokėt po \$78 per 20 mėnesių; turi stubą užpirkęs 1954, už kurią turi mokėt per 23 metus beveik po kiek, kiek už forda. Jo piniginis krepšys turi raštus, rodančius paskolą pas savo gimines ir pačios, kitaip "1021".

"Ar jūs vis dar mokat mėnesinius mokesčius?", paklausė Sylvia bedarbi R. E. H. "Taip" jis atsakė. "Mano moteris gavo darbą bankoje už knygvedę ir ji parneša į dvi savaites \$81. Mes turėjome \$200 sutaupti ir \$75 karo bondsu, ir viską praleidom dėl mokesčių... Mes pasiskolinom nuo savo giminių... Mes abudu sumažinom rūkymą, pokelį į keturias dienas, ir valgom pigiausį maistą".

"Kaip ilgai tu manai be darbo laikytis?" Porter klausė jį.

"Aš nežinau. Giminės sako, aš galiu parduoti automobilį už kokią \$1,300 iki \$1,400. Bet mano moteris yra knygvedė ir sako, kad mes turim daugiau skolos už karą, negu gautum parduodami. Suprantama, mes dabar nevažinėjome, mes negalim gazo nusipirkti".

"Ką tu darysi, jei tavęs nepašauks greit atgal į darbą?" jis buvo paklaustas.

"Aš nežinau", jis pareiškė nuliūdusiu tonu. "Aš bandžiau gauti kitokią darbą, bet labai žema alga". Jis dar pridėjo: "Aš turiu stubą ir esu labai nusiminęs".

Isivaizdink, R. E. H. turi automobilį, turi stubą ir neturi darbo; kitaip sakant, neturi nieko, viskas kompanijų rankose. Prie to numatomas kūdikis spalio mėnesyje. Čia vėl iškašai, vėl bėdos ir vargai.

Ar galima kaltinti R. E. H. už tokį jo gyvenimo taką? Kaltas pats surėdymas.

Jei kapitalistinių laikraščių daviniai yra teisingi, Detroite yra 100,000 bedarbių, šią žinutę rašant. Iš to didelio skaičiaus bedarbių gali būti daug tokių, kaip R. E. H.

Dabar nėra taip blogai. Bedarbis Michigano valstijoje gauna per \$26 savaitės nedarbo apdraudą. Ženočius gauna daugiau už pavienį. Tai šiek tiek atstumia bado šmėklą nuo durų. Ir R. E. H. tą gauna.

Jei ne tos darbininkų iškovotos sąlygos, kas tuomet būtų?

Gaudami savaitines nedarbo apdraudas, jau gali stumti gyvenimą per pusmetį, kaip Lietuvoje mažais stumdavosi su sudžiūvusiu kumelka.

Daug Detroito lietuvių džiaugiasi, kad pasibaigė dėl žodžių kirčiavimo diskusijos. V. Z.

SVEICARISKA OPERA

Ateinantį rudenį, pradedant su rugsėjo 20 d., New Yorko žmonės galės pasiklausyti naujos šveicariškos operos. Opera pavadinta "The Tempest". Muzikos mylėtojai operos lauks.

JAUNIMUI ŽURNALAS

New York'e išleidinėja jaunimui žurnalas, pavadintas "New Challenge". Jo gegužinė laida ypač turtinga gerais raštais. Jį randa istorinis straipsnis apie Pirmąją Gegužę.

Parapija džiaugėsi Melišo laimėjimu

Praeita sekmadienį Brooklyn'o episkopalo sv. Trejybės bažnyčioje pamaldos vyko kilmingoje atmosferoje. Po pamaldų dauguma parapijonių priėjo prie kunigo Melišo, kad jam asmeniškai paspaustų ranką. Tai buvo pirmos pamaldos po Melišo laimėjimo teisme. Teismas nusprendė, kad Melišas turi parapijonių daugumos paramą, kad vėlykupas neturėjo teisės paskirti naują kunigą.

Kaip yra žinoma, reakcininkai stengėsi pašalinti Melišą, kadangi jis veikloje už taiką bendradarbiauja su kairiečiais.

Parapijonai, kurie viens po kito spaudė Melišo ranką, jam nieko nesakė, neigi jis ką nors, — bet iš veido išraiškų buvo aišku, kad jie vieni kitus supranta, — kad visi patenkinti Melišo laimėjimu.

Iš didmiesčio spaudos

Kaip paprastai, komerciniai didlapiai žymiai sumažino skaičių žmonių, kurie dalyvavo Pirmosios Gegužės mitinge Union Skvere. Nors pati policija sakė, kad yra apie penki tūkstančiai žmonių, o patys rengėjai nurodė, kad bent 10,000 dalyvavo, "Times", pavyzdžiui, sakė, kad tik 2,000 asmenų susirinko.

Bet tas mažinimas jau yra kasmetinė tradicija.

"Daily Worker"yje" beveik išsis puslapis kasdieną pašvęstas laisškams nuo skaitytojų ir šiaip pažangiečių, kurie diskutuoja visokius klausimus, bet ypatingai naujas mintis, kurios keliamos sąryšyje su Stalino rolės pernagrinėjimu.

Patys redakcijos nariai dabar pripažįsta, kad tai "jdomiausias puslapis". Klausimai dabar tame laikraštyje diskutuojami laisviau ir išsamiau, negu bile kuomet praityje. Tas, sako redakcija, padarė laikraštį žymiai įdomesniu ir jo daugiau persiduoda kioskuose, nors prenumeratorių skaičius dar lieka nedidelis.

Vietinis vokiškas dienraštis "Staatszeitung", kuris paprastai remia Adenauerį, sako, kad jis rodo permažai noro veikti už Vokietijos vienybę. "Staatszeitung" mano, kad Bonna turėtų pagaliau pradėti tiesiogines derybas su Rytų Vokietijos valdžia.

PROTINĖS SVEIKATOS REIKALAI

Columbijos universiteto profesorė Dr. M. Mead teigia, kad protinės ligos pareina nuo tarptautinio ir naminio įtempimo. Ji sako: Kaip taika yra nedalomis dalykais, taip protinės ligos.

VAIKAS PRIGIRDĖ VAIKĄ

Vienuolikos metų berniukas įstumė į Harlem upę ir prigirdė 9 metų R. Massenbergo. Vaiko protas tyrinėjamas. Manoma, kad jis taip padarė ne iš pasileidimo, bet dėl protinio negalavimo.

PAGALBA JAUNIEMS MOKSLININKAMS

Magistratas Kaplanas siūlo įsteigti \$100,000 fondą, iš kurio būtų teigiama pagalba gabiems studentams, norintiems tapti mokslininkais. Fondo sumanytojas sako, kad šandien New York'o mokyklose labai stokuoja mokslo mokytojų. Miestas turi susirūpinti. Kaplanas pasiūlymą rimtai apsvaistys miesto majoras Wagneris.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Už kelių dienų ir Brooklyn'o lietuviai matys "Grigutį"

Iš Brocktono aidiečiai sugrįžo vežini dar gausesnis pagyromis ir labar geru ūpu. Geram ūpui prisidėjo ir tas didis brocktoniečių, monteliečių ir apylinkės lietuvių draugiškumas.

Jie gražiausioje tyloje ir ramybėje išklaušė-stebėjo visą ilgą veikala, o baigiantiems aktus ir scenas nesigailėjo sveikinimu. Jie ėjo pakupas neturėjo teisės paskirti naują kunigą.

AUGUSTINAS IESMANTAS

Operetėje vaidina Grigutį, kurio meilę Mariutei ir laimę atima piktų žmonių liežuviai ir veiksmai.

sveikinti baigusius vaidinimą. Ir masiniai susirinko išsivesti į nakvynės visą didelį būrį aktorų, choristų ir soferių. Visus pasitiko ir pavaišino šauniais pietumis atvykusius, o savo namuose kožnas pavaišino išleidžiamus.

Aišku, kad kas nors padidins daugybę darbo visą tokį sutikimą taip gražiai paruošti.

Mitingas už civilines teises bus Madison Square Gardene

Jau ilgokas laikas, kai koks mitingas už civilines teises vyko didžiuliam Madison Square Gardene. Toks mitingas įvyks šio mėnesio gegužės 27 dieną. Jį rengia eilė didelių ir įtakingų organizacijų: Negrų pažangos susivienijimas (NAACP), geležinkelio Porterių brolija ir eilė religinių grupių. Mitingo vyriausias tikslas bus protestuoti prieš rasistus, reikalauti skubesnio segregacijos galio.

Kalbėtojų tarpe rasis Porterių unijos prezidentas ir AFL-CIO vice - prezidentas Phillip Randolph.

Prasidėjo sprendimas bylos, kuri užsitęs apie pusmetį

Pirmadienį Foley Square teisme, kuris jau pagarsėjo kaip vieta, kur teisti žymūs komunistai, prasidėjo naujos bylos sprendimas: taip vadinamą "antraeilį" komunistų vadų, tai yra, vadų, kurie stoji Komunistų partijos priešakin, kai originalieji nacionaliniai vadai japo įkalinti. Šie, kaip anie, teisiama po Smitho aktu.

Byla vedama prie prisaikdintų teisėjų tarybos, džiūrės.

Pirmiausia kalbėjo prokuroro asistentas Thomas B. Ginchris, kuris sakė, kad valdžia įrodysianti, jog apkalintieji planavo konspiruoti nuversti valdžią.

Advokatas Levy, kuris gina kaltinamus Trachtenbergą ir George Blake Charney, sakė, kad per bylos eigą džiūrės nariai turės progos "gauti puikiausią išsimokslinimą apie komunizmą ir suprasti, kad tai idėja, o ne konspiracija".

Senukas advokatas Royal France, kuris gina apkalintą S. Steina, patiekė mokslinį

tokią gausybę publikos sukviešti.

Dėkingi jiems aidiečiai nesijėsi ant savo laurų. Jie žino, kad dar ir dar galima dainavimą ir vaidybą gerinti. Tad šią savaitę, pirm vaidinimo namie, vėl vykdė dvejais pamokas. Vienos įvyko vien tik vaidintojų, o penktadienio vakarą vėl įvyks pamoka viso choro su aktoriams. Brooklyn'o

JUOZAS JUDZENTAS

Operetėje "Grigutis" vaidina juokdario Mitriaus rolę, kurioje vargiai kur kitur randasi jam lygus aktorius.

niečių ir Worcesteriečių jie taupgi nesuvis.

Brooklyniečiams operetė "Grigutis" bus suvaidinta jau šį sekmadienį, gegužės 6-ą dieną, Liberty Auditorijoje, kampas Atlantic Ave. ir 110th St., Richmond Hill. Pradžią 3:30 po pietų.

Worcesteriėje operetė vaidina gegužės 19-os vakarą, 29 Endicott Street. A-tė

Puiki gabios dailininkės kūrinių paroda

Balandžio 26 d. Art of Today Gallery atsidarė labai graži dailininkės Kay Harris kūrinių paroda. Įstatyta 17 kūrinių. Iš jų galima spręsti, kad Mrs. Harris yra labai gabi tapytoja. Jos kūryba verta pamatyti.

Ne visi įstatyti kūriniai yra vienodos meninės vertės. Man labiausia patiko trys: "The Crabapple Tree", "April Woods" ir "Zinnias".

Ypač svarburi įdomu yra tas, jog Mrs. Harris iš tapybos nedaro pragyvenimo. Iš profesijos ji yra "accountant" ir namų šeimininkė. Iš jos dar galima daug ko tikėtis tapybos dirvoje.

Mrs. Harris parodos atidaryme dalyvavo gražus būrelis jos draugų ir prietelių. Visi rimtai domėjosi josios kūryba. Rep.

Išvairūs atsitikimai

Biznis biznyje....

Policija suėmė kelis Squibb vaistų laboratorijų tarnautojus. Sakoma, kad jie per penkerius metus vedė "biznį biznyje": turėjo ryšius su keliolika vaistinių, kurioms pardavinėjo nužemintomis kainomis vaistus. O pardavinėti nužemintomis kainomis, sakoma, jiems nebuvo taip jau sunku, nes jie tuos vaistus paprastai paimdavo nuo kompanijos sandėlio.

Kompanija kaltina, kad tarnautojai per penkerius metus pavogė net pusę milijono vertės vaistų. Suimti ir vaistinių savininkai, kurie nuo jų pirko.

ALEXANDER THE GREAT

Gražuolė anglų aktorė Claire Bloom vaidina Barsine rolę filme apie Aleksandrą Didįjį. Rodo Capitol Theatre prie Broadway ir 51st St., New York'e.

MR. PEPPE Sugestuoja THE CONTINENTAL MASSAGE SALON Numetimul svario; pasigrožinimas ir sveikatos pagerinimas. Dėl pasitarimų telefonokite: LE. 5-7780. 115 E. 78th St., Tarpe Lexington ir Park

"National Guardian" persikraustė kitur

Pažangus savaitraštis "National Guardian" turėjo pakilti savo seną vietą ir spaustuve 17 Murray Street, New York'o senmiestyje ir kraustytis kitur. Mat, ta spaustuve, viena seniausių New York'e, persidavė kitam savininkui kartu su namu.

"National Guardian" gavo kitą vietą Eastsidėje, bet persikėlimas labai daug kainavo. Tas pažangus savaitraštis dabar kreipiasi į visus savo skaitytojus, prašydamas paramos.

APVOGĖ LIETUVAITE

Vietinis katalikų Darbininkas praneša:

"Balandžio 22 d. išdaužius automobilio stiklą, pavogta brangus Vincės Jonuskaitės lietuviškų audinių rinkinys. Audiniai buvo paskolinti ruošiamai tautodailės parodai Paterson'e. Vežant juos ten parodos rengėjams, sustojęs New York'e, atsitiko ši nelaimė. Tai labai didelis nuostolis mūsų liaudies menai..."

"J šio rinkinio ieškojimą įjungta New York'o policija ir didžioji miesto spauda".

PRANEŠIMAI

SO. BOSTON, MASS. Pradedant vasarinį Laisvės vėjų, LLD 2 k.p. rengia gražų pažmoni, kuris įvyks sekmadienį, gegužės 6 d., 4 val. diena, 18 Broadway. Bus skanių užkandžių, graži dainų programa, svečių dalyvaus ir iš kitų kolorijų. Turėsim ir surpriza. Kviečiame visus dalyvauti. Rengėjai (85-87)

RICHMOND HILL, N. Y. LDS 13 k.p. susirinkimas įvyks ketvirtadienio vakare, gegužės 3, Liberty Auditorijoje. Bus Centro Valdybos ir Seimo delegatų rinkimai. Svarbu visiems nariams dalyvauti. Valdyba (82-85)

FIFTH AVENUE MOKYKLA 36 W. 40th ST. Vienatinė mokykla vedama Daktarų ir slaugių slaugystės mokslo specialistų. Ligoninės užtikrintas kūdikių slaugimo patyrimas. Nemokamai aprūpinama darbu dienom—popiečiais—vakarais Miss Romero

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP ANTANAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y. Gerai Patyres Barberis

MATTHEW A. BUYUS (BUYAUSKAS) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 426 Lafayette St. Newark 5, N. J. Market 2-5172

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

NAMŲ DARBININKĖ—VIREJA Su vėliausiais palūdimais. Visi įrengimai atskiras kambarys, maudynė. Gera alga. Tel. MA. 7-5794 (86-89)

Pardavėja. Kepykloje, su patyrimu. Pilnam ar daliai laiko. \$1.25 į val. Gali būti ir nuolatinis darbas tinkamai moteriskei.

JAY DEE BAKERY 116-34 Queens Blvd., Forest Hills BO. 3-9115 (84-90)

Namų Darbininkė. Guolis vietoje, valymo aparatai, prižiūrėti valkai, vasarą atostogos su šeima. Nuosavas kambarys ir gera alga. CL. 6-4498 (83-86)

NAMŲ DARBININKĖ — 5½ dienos, nuolatinis diennis darbas — Jackson Heights, arti naujos ligoninės. Turi mokėti prižiūrėjimą jauno vaiko. Malonus namai — nuolatinis darbas. Skaikite: TW. 8-8518 arba ST. 6-5050. (82-85)

HELP WANTED-MALE

Wood-finisher, patyres. Pritaikyti spalvas istaigai, kuri išdirba krautuviems frankius. Unijistas. JAFF BROS. WOODWORK, INC. 41-43 37th St., L. I. C. ST. 4-1477 (84-90)

Tool ir Die Makers. 1-mos kl., su patyrimu. Nuolatinis darbas: gera alga, apdrauda ir ligoje prižiūrėjimas. 41 Varick Ave., B'klyn. HY. 7-5000. (83-89)

TOOL—DIE—MAKER Patyres—Gerai Pnlgai L. I. C. AREA St. 4-6000 Mr. Pegnado (79-85)

MECHANICAL ENGRAVERS CO. Inc. samdo engravers—3 U. patyres. Job shop production, galimas nustatyti masters. Patenkinančios pašalpos. Alga pagal sutartį. Tel. CH. 4-4338 (82-8)

BUSINESS OPPORTUNITIES

PARDAVIMUI. Ideališkas ofisas arba krautuvei patalpa 20x100 pėdų. Dideli krautuvių langai. Puikiausias pirkinys. 41 W. 35th St. Tel. WI. 7-6240 (82-89)

DIDELIS NUPIGINIMAS Kampinis namas, keturi 4-rių rūmų apartamentai. Keturiolika krautuvių. Nėra lyso, visos mūrinės, oil burner su 1,000 galionų tanka. 6802 Bay Parkway Skaikite WI. 7-6240 (82-88)

NESIJAUTĖ GERAI

Pirmadienio gegužinėje demonstracijoje turėjo kalbėti ir dainuoti Paul Robesonas. Deja, jis tą dieną nesijautė gerai ir negalėjo pasirodyti. Jo vieton dainavo Earl Robinsonas.

PRASYKITE NED'S SEA BRAND Greit Užaldoma SCUNGILLI vidutiniai šilume Tomato Sauce, Meat of Sea Catch, Skanu su Spagetti. CALAMAI IN SAUCE Viskas iš vaisių su jūrų skoniu, produktai NED'S SEA BRAND Brooklyn, N. Y.

ISIGYKITE LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNĄ

Nors kartą susilaukėme savo kalboje žodyną. Išleistas Lietuvoje. Didelė knyga, stipriais apdarais. Tai naudingiausias dalykas turėti savo namuose, ypač tiems, kurie rašo spaudai ir kitais reikalais.

Kaina \$5.50. Persiuntimą Apmokame Prašome kartu su užsakymu prisiųsti ir pinigus

Gaunamas Laisvės Knygyne, 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.